ESKİ TKP VE KADRO

21 Ocak 2026

Yıldırım Koç

Şevket Süreyya ve arkadaşları, 1930'lu yıllarda Mustafa Kemal Paşa aleyhinde yayın yapan eski TKP'yi muhatap almadı. Bunun herhalde en önemli nedeni, bu yayınların herhangi bir etkisinin olmadığıydı. Buna karşılık, Sovyetler Birliği'ne her açıdan bağlı ve bağımlı olan eski TKP, Kadro'yu çıkaran kişilere yönelik çeşitli suçlamaların yer aldığı açıklamalar yaptı. Daha sonraki tarihlerde de eski TKP'nin tarihine ilişkin TKP veya TKP yandaşı yayınlarda gerçekdışı iddialarını sürdürdüler.

Kadro Dergisi yayına başladıktan sonra Şevket Süreyya'ya "ben" imzalı uzunca bir mektup geldi. Mektupta Kemalist Devrim'in kazanımları aşağılanıyordu. Şevket Süreyya, bu mektubun Şefik Hüsnü tarafından yazıldığı görüşündedir. Bu mektubun bazı bölümleri aşağıda sunulmaktadır:

"Bu makalenin birinci kısmı inkılâbın psikolojisinden bahseder. Fakat biz inkılâbın psikolojisinden evvel manasını öğrenmeğe muhtacız. Türkiye'de bir inkılâp var mı ve bu inkılâp yürüyor mu? Türkiye'de bu inkılâbın neden ibaret olduğunu evvelâ bir anlamalıydık. Türkiye'de inkılâp ismi verilen şeyler fes inkılâbı, harf inkılâbı, mecelle ve cumhuriyet inkılâbından ibaret gibi görünüyor. Bizim fes inkılâbı dediğimiz şeye Avrupalılar kıyafet veya serpuş modası derler. (…) Kıyafetle, serpuşla inkılâp yapmak mümkün bulunmuş olsaydı, esasen inkılâbın manası kalmazdı. Harf inkılâbı ismini verdiğimiz şeyi Almanya da yaptı, onlar da gotik hurufattan bizim lâtin namını verdiğimiz hurufata geçtiler, fakat orada bu yeni tarza inkılâp ismini vermek kimsenin hatırına gelmedi.

"En tumturakla ileri sürdüğümüz inkılâp mecelle ve cumhuriyet inkılâbıdır. Halbuki milletin nazarında bu inkılâpların da bugün için bir manası kalmamıştır. Avrupa'dan bir alay gürültülü merasimle yeni yeni kanunlar aldık. Fakat bu memleket türlü türlü bahanelerle kemafıissabık (eskisi gibi,YK) kanunsuz idaresine devam edip duruyor. Cumhuriyet inkılâbı Türkiye'de bir kelime oyunu mahiyetini geçememiştir. Sultan Vahdettin Sultan Gazi istihlâf etmiştir (yerine geçmiştir,YK). Yalnız şu var ki, Sultan Vahdettin bir kere saltanata geçtiği zaman kılıç kuşanmıştı. Sultan Gazi her üç dört senede bir böyle bir eğlenceyi kendisine müsaade etmektedir. İran'da Kaçar hanedanının Pehlevi hanedanına istihlâfına (yerine geçmesine,YK), Afganistan'da Amanullah'ın yerine Naisiriddin Şahın geçmesine inkılâp ismini vermek caizse, Türkiye'de de bu noktai nazardan bir inkılâp olduğuna hükmedilebilir.

"İnkılâp durmuyormuş veya muttasıl (hiç durmadan,YK) derinleşiyormuş. Evet, memlekette durmadan derinleşen bir şey vardır, fakat o inkılâp değil, memleketin umumi fakrü sefaletidir. Memlekette durmadan derinleşen bir şey vardır, fakat o inkılâp değil, memleketin iflas ve inhilâlidir (dağılma, erime,YK).

"Türkiye'de inkılâp tesmiye edilen (adlandırılan,YK) hareketin ideolojik mesnetleri henüz tavazzuh etmiş (açıklığa kavuşmuş,YK) değildir. Şimdilik ortada Avrupa'dan ve sermayedar dünyasından çalınmış bir takım taklit nazariyeler mevcuttur. Bu nazariyeler umumiyetle rabıtasız, insicamsız, ekseriya hakiki manaları anlaşılmamış şeylerdir. Fakat bu derme çatma mesnetlere istinat eden ipsiz sapsız icraat ekseriya bu mesnetlerin birer karikatürü mesabesindedir. Çünkü icraat ne kadar aykırı olsa, daima şeniyete (gerçekliğe,YK) intibak mecburiyetindedir. İdeolojik mesnetler bu şeniyete aykırı taklit mahiyette kaldıkça, esasen icraat gelişi güzel fatalist hareketler olmak ve nazariyeler, kanunlar da kuru laftan ibaret kalmak mecburiyetindedir.

"Kadro evvel-be-evvel inkılâptan ne anladığını ve hangi sınıfın ideolojisini yapmak istediğini tespit etmeliydi. Bu noktayı bir parça tespit imkanını bulmuş olsaydı daha ilkten kendisini burjuva zanneden şuursuz bir derebeylik rejiminin ideolojisini yapmak mevkiinde olduğunu görecekti.

"Saltanat, mecelle, fes ve harf inkılâplarının bir hüsnü kuruntudan başka bir şey olmadığı buraya kadar muhtasaran izah edildi. Bir de şu kapitülasyonlara bakalım.

"Kütlevi bir şekilde bu kapitülasyonları bugünkü hükümet bir türlü kabul etmek istemiyor. Fakat ferdi ve perakende bir şekilde bu kapitülasyonlar bugün bugüne mevcuttur. Bu kapitülasyonların perakende ve ferdi bir şekilde kalması ecnebi sermayelerinin memlekete ancak büyük müşkülatlarla girmesini intaç ediyor (sonuç veriyor,YK). Türk işçisi cahildi. Ona hürriyeti verilemez. Fakat ona hürriyeti verilmedikçe de o cahil kalmağa mahkumdur. Türk işçisi cahil kaldıkça memlekette milli bir sanayi ve iktisadın teessüsü imkansızdır. Türk hakim sınıfları için bir orospu gibi emperyalistlerin kucağına atılmaktan başka bir çare yoktur. Eski devirlerde Türkiye'de mütehassıs işçi kadrosunu kütlevi bir surette kapitülasyonlardan istifade eden Ermeni, Rum, Yahudi ekalliyetleri (azınlıkları,YK) teşkil ediyordu. Bu ekalliyetlerin imtiyazları ilga edildikten sonra Türk burjuvalarının iki ayakları bir pabuca girdi. Bugün de bütün himaye ve kontenjan, tasarruf ve yerli malı tahrikatına rağmen Türk sanayii inim inim inliyor.

"Türkiye bugünkü rejimiyle herhalde ikinci şıkkı ihtiyar etmek, yani emperyalizme teslim olmak mecburiyetindedir. Emperyalist sermaye Türkiye'ye gelmek için evvel-be-evvel yukarda gördüğümüz gibi Türkiye'de sermayenin faaliyetini mümkün kılabilecek bir takım şartlar tesis etmek, Türkiye'de imtiyazlı bir ecnebi mütehassıs işçi kadrosu vücuda getirmek mecburiyetindedir.

"Türkiye bu rakipler yanında emperyalistlerle sulhen anlaşabilmek için kendi rızasıyla bu tahakküm mahsulü olan şartları kabul etmek mecburiyetindedir. Bu şartların kabulü kapitülasyonların iadesinden başka bir şey değildir. Bugünün hükümeti de ister istemez bu yola girmektedir. Perakende konsesyonları bu ricat hareketinin başlangıçlarıdır. Fakat Vedat Nedim bu hakikatleri görmek kabiliyetinde değildir. O, hayalhanesinde yarattığı bir takım heyulâlarla bütün emperyalistlere meydan okumaktadır.

"İşte bunun içindir ki, büyük bir gürültü ve tumturakla Türk inkılâbı ismini verdiğimiz şeyle, Avrupalılar alay etmekte, bıyık altından bu safderunluğu (bönlüğü, YK) tebessümle karşılamaktadırlar.

"Komünist inkılâbı Rusya'da derebeylik bekayasını da, emperyalizmin Rusya'ya nüfuz etmiş müesseselerini de kökünden sildi süpürdü. Rus inkılâbı doğrudan doğruya Rus istismarcı sınıflarının birer müstemlekesi halinde olan Kafkasya, Kırım, Tataristan, Türkistan vesaire gibi adetleri altmışa yetmişe varan Çarlık müstemleke akvamına bütün cihan müstemlekelerine nümune olacak şekilde bir emekçi iktisadiyatı yaratmak imkanlarını verdi. Rus inkılâbı bugün kapitalist memleket emekçilerine de geri kalmış derebeylik memleketler emekçilerine de, müstemleke emekçilerine de numune olabilecek yegane bir inkılâptır. Bu sahada Türkiye cihan müstemlekelerine ders vermek değil, fakat eski Rus müstemlekelerinin bugünkü emekçi iktisadiyatından ders almak mevkiindedir." (İlhan Tekeli – Selim İlkin, *Bir Cumhuriyet Öyküsü, Kadroculari ve Kadro'yu Anlamak*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 2003;557-573)

TKP yöneticilerinden olan ve 1937 yılında Stalin'in "temizlik harekatı" sırasında Sovyetler Birliği'nde kurşuna dizilerek öldürülen Baytar Ali Cevdet'in Türkiye Komünist Partisi Temsilcisi kimliğiyle kaleme aldığı, 21 Mart 1933 tarihinde Komintern PolitSekreterliği'ne verilen ve Doğu Sekreterliği tarafından onaylanarak gönderilen mektupta şöyle denmektedir:

"Kemalistlerin vaaz ettikleri devletçilik, bir tür devlet kapitalizmidir. (…)

"Devletçilik konusunda seslerini en çok yükseltenler kimler? Devletçiliğin en gözü kara savunuculuğunda ilk sırayı, kudurmuş bir biçimde bunun gerekliliğini kanıtlamaya çalışan 'Kadro' dergisi etrafında toplanmış Şevket Süreyya, Vedat Nedim ve şürekâsı gibi komünizm dönekleridir. Kitlelerin karşısına onların savunucuları olarak çıkıyorlar; emekçileri boğarak Türk kapitalistlerini kurtarma görevini üstlenmişler." (Erden Akbulut – Erol Ülker, *Türkiye Komünist Partisi'nde Yeni Arayışlar 1933-1935,* Yordam Kitap, İstanbul, 2025;118)

Kadrocular konusunda eski TKP yöneticilerinden İsmail Bilen'in de iddiaları vardır. Ancak bu iddiaları değerlendirebilmek açısından İsmail Bilen hakkında Mihri Belli, Reşat Fuat Baraner ve Şefik Hüsnü'nün görüşlerini bilmekte yarar var.

Mihri Belli, *İnsanlar Tanıdım, Mihri Belli'nin Anıları* kitabında İsmail Bilen hakkında şu bilgileri vermektedir:

*"İsmail'le dost olduk. Türkiye'ye gidip mücadelede yerini almak gibi bir sorunu yoktu. Bürokrasinin çarklarından birinde kendine yer edinmişti. O yeri korumaktı derdi. Bunun için nice horlanmaları sineye çekmesi gerekiyordu." (*Belli, Mihri, *İnsanlar Tanıdım, Mihri Belli'nin Anıları*, 3. Baskı, Doğan Kitap, İstanbul, 2000*;356)*

"İsmail çok yalan söylüyordu. Uzun yıllar sürdürmüş olduğu tekdüze yaşamın kaçınılmaz olarak doğurduğu bunalımdan kendini kurtarmak için hayallere sığınmıştı. Zamanla hayalinde kurduklarının gerçek olduğuna inanmıştı. Mitomani hastalığına tutulmuştu. Bir gün kendisine 'İspanya İç Savaşı'na hemen hemen her ülkeden gönüllü katıldı, ama bildiğim kadarıyla bizden katılmadı, neden?' diye sormuştum. 'Yaramı deştin,' dedi, 'tam 80 pırıl pırıl genç işçiyi, bizzat ben eğitmiştim. Hem askeri, hem teorik eğitimden geçmişti çocuklar. İstanbul Limanı'ndan İspanya'ya doğru motorla yola çıktılar. Onları ben uğurladım. Akdeniz açıklarında İngilizler, motoru batırdı. Ne yiğit çocuklardı!'

"Böyle bir olayı ilk kez duyuyordum. Türkiye'de kimse böyle bir faciadan bana söz etmemişti. Oysa bu olay Mustafa Suphilerin şehit düşmesi kadar önemliydi. Bu duruma şaştığımı söyledim. 'Bizde şehitlere saygı ne gezer!' dedi. İsmail'in bu anlattığı asılsız olamazdı. İnsan bu kadar büyük yalan söyleyemezdi. 80 Türk gönüllüsü öyküsüne inandım. İçim rahatladı, İspanya İç Savaşı'nda biz de payımıza düşeni yapmaya çalışmıştık.

"Yurda döndüğümde Reşat'a /Reşat Fuat Baraner/ sordum. 'Öyle bir şey yok, İsmail'in muhayyilesi geniştir' dedi. Şefik Hüsnü'ye sordum. O da, 'İsmail kırk yalandır. Tek ayağının üstünde kırk yalan söyler,' dedi." (Belli,2000;357)

İsmail Bilen (S. Üstüngel, Laz İsmail, Marat), 1975 yılında TKP tarafından yayımlanan *Günümüzde TKP* kitabında Şevket Süreyya ve arkadaşları için şu iddialarda bulunuyordu:

*"Likidatörler, bir zamanlar, 1925-1927 yıllarında Komünist Partisi sesinin, işçilere, halka, köylülere, kamu oyuna bildirilerle, çağırılarla duyurulmasına karşı direndiler. Bunlar, parti içinde Lenincilere, aktif militanlara karşı değişik baskı yöntemleri kullandılar. O sıra likidatörlerin başında Vedat Nedim, Şevket Süreyya gibi burjuva ajanları vardı. Her ikisi de, 1925-27 döneminde, partiye büyük kötülükler yaptılar. Vedat Nedim, bildiği bütün parti örgütlerini ele verdi. Onun bir polis ajanı olduğu, 1927 komünist avında, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesindeki açık duruşmada, bütün iğrençliğiyle ortaya çıktı. Şevket Süreyya, 'Türkiye Komünist Partisine lüzum olmadığını' savundu. Ve, komünistlere karşı açık savaşa geçti. Şimdi, Kore'de Türk askerlerini kırdıran, Türkiye ulusal bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü Amerikan emperyalistlerine satan, en gerici çevrelerin, büyük burjuvazinin, kodaman ağaların, işbirlikçi çevrelerin temsilcisi olan asık Menderes'in savunuculuğunu yapıyor." (*S.Üstüngel*, Günümüzde TKP,* TKP Yayınları, 1975; 64-65*)*

Eski TKP'nin İngiltere kanadı da 1978 yılında İsmail Bilen, Savaş Dolu Yıllar – 1 isimli bir kitap yayımladı. İsmail Bilen, bu kitapta Kadrocular hakkında aşağıdaki iddiaları dile getiriyordu:

"Bu Akaretler toplantısından sonra Şefik Hüsnü sekreterliğe, Ş.Süreyya Aydemir Politik Büro'ya kuruldu. Ve daha sonra, 1926'da, Viyana Konferansı'nda gene Şefik Hüsnü, kendisinin has adamı saydığı Vedat Nedim Tör'ü Merkez Komitesi sekreterliğine getirdi. Oportünistler, polis ajanları, küçük burjuva entrikacıları, Ş.S.Aydemir gibi eski ordu servisinden gelme pantürkistler elele verdiler. Bunlar işçi sınıfına, onun savaşına yabancıydılar. Bunlar TKP'ye yabancıydılar. Bunlar, proletaryanın hegemonyası diye bir şey tanımıyorlardı. Marksizm'e-Leninizm'e yabancılıkları, düşmanlıkları, işçi sınıfı hareketini, Komünist Partisi'ni burjuvazinin kuyruğuna takmak, özellikle TKP'yi yığınlara duyurmamakta ayak diremeleri buradan geliyor, oportünizmden kaynaklanıyordu. Bu gerçeği, daha sonraki olaylar bütün çıplaklığıyla ortaya koydu. Şevket Süreyya, 1927'de, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nde, tutuklu 50'den fazla komünistin duruşmasında: 'Komünist Partisi'ne gerek olmadığı'nı, ona karşı olduğunu açık açık söyledi. Gene o duruşmalarda Vedat Nedim Tör, partiyi, komünistleri polise vermiş olmakla övündü. Burjuva gazeteleri de, onların bu söylediklerini arşın arşın bastı." (İsmail Bilen, *Savaş Dolu Yıllar – 1,* İşçinin Sesi Yayınları,İngiltere,1978;29)

"Viyana Konferansı'nda alınan bazı olumlu kararlar, Şefik Hüsnü Değmer'in dayatmacasıyla, gene o konferansta Merkez Komitesi sekreterliğine getirilen provokatör Vedat Nedim'lerin elleriyle kenara savuruldu. Vedat Nedim, Şevket Süreyya Aydemir, bu grup bilinçli metodik olarak partiyi yığınlardan koparmaya, onu halka, kamuoyuna duyurmamaya çalıştılar. Onların taktiği, partiyi ismi var, cismi yok bir kuşa çevirmekti. Böylesi bir tutum, böylesi bir 'parti' burjuvazinin işine geliyordu. Burjuvazi Aydemirleri 'afla' salıverirken onlara böylesi bir görev yüklüyordu. Merkez Komitesi'ne çöreklenen bu ajan provokatörler, partinin adını bile halka duyurmak istemiyorlardı." (Bilen,1978;75)

"O dönemde partinin içinde oportünist yönetime karşı çıkışlar, Vedat Nedim – Şevket Süreyya kliğiyle çatışma özellikle bu partiyi duyurma sorunu üzerinde toplanmıştı. Onlar, il komitelerinin kendi öz adlarıyla bildiriler yayınlamalarına karşı ateş püskürüyorlardı. 'Partiyi işaâ ediyorlar' diyorlardı. Daha şirretçesi ve alçakçası: 'Partiyi polise ihbar ediyorsunuz' yaygarasını koparıyorlardı. Çatışmalar öylesine sertleşti, öylesine bir yol aldı ki, bu temel sorun Komintern'e götürüldü. Bu durumda Şefik Hüsnü Değmer, Vedatları savunamaz oldu. Komintern, durumu yerinde incelemek için Türkiye'ye bir temsilci gönderdi. Kitagaroski adındaki bu yoldaş, oportünist yönetime karşı savaşanlara hak verdi. Bu çatışma, Vedat Nedimler partiden kovulduktan sonra da daha başka biçimlerde sürdü gitti. Savaş çetindi. Oportünist yönetimin köklerini sökmek kolay değildir." (Bilen,1978;75-76)

Türkiye işçi sınıfı ve sosyalist hareketi tarihi konusunda araştırma yapanların sık kullandıkları kaynaklardan biri, Dimitır Şişmanov'un (veya Şişmanof) *Türkiye İşçi ve Sosyalist Hareketi, Kısa Tarih (1908-1965)* kitabıdır.

D.Şişmanof 1955-1963 döneminde Bulgar resmî basın ajansı olan BTA'nın muhabiri olarak Türkiye'de kalmış, "Türkiye'de zararlı faaliyetleri tespit edildiği" iddiasıyla sınırdışı edilmiştir. (Sayılgan, A., *Türkiye'de Sol Hareketler (1871-1973),* Üçüncü Baskı, Otağ Yay., İstanbul, 1976;28-29)

Bu kitap ilk olarak Tuğrul Deliorman'ın çevirisiyle Sofya'da basıldı (Şişmanof, D., *Türkiye'de İşçi ve Sosyalist Hareketi*, Narodna Prosveta, Sofya, 1965). Ragıp Zarakolu, bu kitabı gözden geçirerek

(“Hazırlayan: A.R.Zarakolu”) 1978 yılında Belge Yayınları olarak yayımladı (*Türkiye İşçi ve Sosyalist Hareketi, Kısa Tarih, 1908-1965*, İstanbul). Bu “hazırlama” sürecinde kitapta bazı değişiklikler yapıldı. Cümle yapıları yeniden düzenlendi. Kitabın Sofya baskısında yer alan onüçüncü bölüm (“Türkiye’nin Tam Milli Bağımsızlığa, Gerçek Demokrasiye Kavuşması, İleri Bir Memleket Olması İçin Savaşan Parti Türkiye Komünist Partisidir”;198-203) kitaba konmadı. “Hazırlama” sırasında bazı anlam kaymaları da oldu.

Kitabın 1965 Sofya baskısında Kadro Hareketi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

“Emperyalizme karşı yapılan silâhlı milli kurtuluş savaşı içinde doğan kemalist devrim, türk burjuvazisi memleketin idare dizginlerini tamamiyle eline geçirdikten sonra, gitgide, halkçılık ve demokratizm prensiplerinden uzaklaşıyor, toprak reformunun sözünden bile hoşlanmaz hale geliyor, böylece, işçilerin, fakir köylülerin, bütün emekçi halkın ekonomik çıkarlarına, sosyal haklarına sırt çeviriyordu. Antiemperyalizmini de kaybetmeye başlamıştı. Türk burjuvazisi, halkın menfaatlerini korumak için yükselen sesleri, terörle boğmaya, demokratik ve ilerici hareketi polis zulmü ile, şiddetli hapis cezalariyle ortadan kaldırmaya çalışıyordu.

“Fakat kemalist burjuvazinin bir kanadı, emekçilerin, halk aydınlarının memnuniyetsizliğini ve mücadelesini terörle, uydurma adli dâvalarla bastırmanın mümkün olamayacağını anlamaya başlamıştı. Bu burjuva aydınları, kemalizmin, Cumhuriyet Halk Partisinin, gizli çalışan Komünist Partisinin ideolojisi başta olmak üzere, ilerici hareketin fikirlerine karşı koyabilecek bir ideolojisinin bulunmadığını açıkça söylemeye koyuldular. Ve kemalizmin ideolojisini hazırlamak üzere, 1932 yılında ‘Kadro’ mecmuasını kurdular. Atatürk’ün yakın adamlarından ve CHP’nin ileri gelen faaliyetçilerinden yazar Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun yönetmenliği altında çıkmaya başlayan ‘Kadro’ mecmuasının daimi yazı heyeti şu kişilerden mürekkepti: bir zamanlar Komünist Partisi içinde burjuva ajanlığı yapmış olan burjuva milliyetçisi Şevket Süreyya Aydemir ve Vedat Nedim Tör, emperyalistlerle işbirliği yapan en gerici, komprador burjuvazinin, Bayar-Menderes kliğinin sözcüsü olarak Yassıada mahkemesinde siyasi hayatı son bulan Burhan (Asaf) Belge, İsmail Hüsrev Tökin ve bunlara benzer burjuva elemanları.

“Kadrocular, kemalist devrim hareketini, bir yarı sömürge memleketin büyük kapitalist devletlere karşı giriştiği bir ihtilal olarak karakterize ediyorlardı. Devrimi milliyetçilik açısından izah etmeye çalışıyorlardı. Vatansever aydınları kemalizmin bayrağı altında toplıyabilmek için, kemalizme Batı kapitalizmini, Batı demokrasisini reddeden, antiemperyalist, antifaşist bir muhteva vermeye gayret ediyorlardı. Şöyle diyorlardı: ‘Avrupa, kapitalizm ve emperyalizm gittikçe çökmektedir. Çünkü bu rejimler, vahşet siyaseti ve sömürücü iktisat sistemi üzerinde tutunuyor, asırlardan beri dünyayı sömürüyor, kendi dışındaki halkları soyuyor. Biz bu sistemden nefret ediyoruz." (Kadro, Mayıs 1934)

“Kadrocular, kapitalist toplumun temelini sosyal sınıfların değil milletin meydana getirdiğini, milletin bir bütün olduğunu, bir bütün halinde geliştiğini iddia ediyorlardı. Onlara göre devlet kapitalizmi, iktisadi gelişmenin tek yolu idi.

“Kadrocuların, emperyalizme, koloniyalizme, kapitalizme, Batı demokrasisine karşı olduklarını belirtmeleri, başka maksatlar için de olsa, zaman zaman Markstan, Leninden, Oktobr Sosyalist Devriminden bahsetmeleri, memlekette, aydınlar arasında ‘Kadro’ya karşı bir ilgi uyandırdı. Bundan başka ‘Kadro’nun daimi yazı ailesinden olmıyan bazı imzaların, idare başındakilerin sükûtla geçiştirdikleri bir takım memleket meselelerini ortaya koyan yazılarına da mecmuada yer veriliyordu. Bu suretle ‘Kadro’, ‘sosyalist eğilimli’, ‘solcu’ bir mecmua olarak tanınmaya başladı. Halbuki ‘Kadro’da yayınlanan yazıların çoğuna burjuva milliyetçiliği havası hâkimdi Buna rağmen, ‘Kadro’, Cumhuriyet Halk Partisi içinde tehlikeli görülmeye başlandı. Nihayet 1935 yılında kapatıldı. Yakup Kadri Karaosmanoğlu, elçi olarak yurtdışına gönderildi. Vedat Nedim Tör, Basın Yayın Umum Müdürlüğüne tayin edildi. Şevket Süreyya Aydemir ve İsmail Hüsrev Tökin’e iktisadi işlerde yüksek mevkiler verildi. Ve böylece, onlar, ‘Kadro’da kemalizme belirli bir ideoloji elbisesi giydiremeden dağılmış oldular. Zira kendileri de, yaratmak istedikleri ideoloji gibi, birbirine uymayan türlü görüşlere sahiptiler.” (D.Şişmanof, *Türkiye’de İşçi ve Sosyalist Hareketi, (*çev. Tuğrul Deliorman), Narodna Prosveta Devlet Yayınevi, Sofya, 1965; 100-101)